

ФІТОДИЗАЙН

Лекція 8.

Тема: Оформлення різних типів приміщень

План:

1. *Дизайн офісних приміщень*
2. *Дизайн навчальних закладів*
3. *Дизайн медичних установ*

1. Дизайн офісних приміщень

Людина проводить на робочому місці навіть більше часу ніж вдома (вночі ми спимо), а тому питання озеленення робочих офісних приміщень є дуже актуальним та необхідним. Рослини в офісах створюють затишок, регулюють емоційний та психологічний стан працівників і покращують мікроклімат приміщень.

Також рослини використовують для формування зорового сприйняття приміщень. В холах та великих за розмірами приміщеннях варто помістити кадку з великою рослиною, наприклад, пальма, банан, велика монстера. Рослини низькорослі та менші за розміром групують разом. Якщо в приміщенні високі стелі можна помістити в ньому кашпо з ліанами чи ампельними рослинами. А якщо стелі навпаки низькі – тут допоможуть високі рослини. Вузька кімната буде здаватися ширшою якщо біля стін поставити рослини з вигнутими стеблами та дрібним листям.

Якщо кімнату потрібно розділити на кілька робочих зон то можна використати ширми з закріпленими на них рослинами чи розмістити рослини по боках столів.

Досить часто у офісних приміщеннях біля моніторів комп'ютерів розміщують кактуси. Є думка що саме кактуси здатні поглинати електромагнітне випромінювання. Проте слід пам'ятати що колючки кактусів здатні причинити неприємні відчуття при контакті з ними відкритими ділянками тіла.

В офісах можна вирощувати рослини сік яких отруйний або може викликати подразнення – діфенбахію, алоказію, молочаї, кротон тощо.

Суттєво пожвавляють інтер'єр штаббові форми юки чи драцени. Їх краще розмістити в горщиках біля дверей.

ФІТОДИЗАЙН

В приміщенні де працюють переважно жінки гарно виглядатимуть різноманітні красивоквітучі квіти: узумбарські фіалки, гортензії, сінінгії. Приміщення де працюють чоловіки краще прикрасити хлорофітумами, ліанами, спатифіліумами.

Кольорові аспекти також мають велике значення. Зелений колір викликає радість тому він підходить для будь-якого приміщення. Синій та фіолетовий символізують стриманість, рослини цих кольорів краще поставити у кабінеті директора. Червоний це енергія, білий та кремовий – шик та елегантність, тому такі кольори корисні у приміщеннях де відбуваються «мозкові штурми» - зали засідань, конференц зали, редакції, рекламні та маркетингові відділи. Жовтий та помаранчевий нагадують Сонце, а рожевий підкреслює ніжність. Квіти теплих відтінків влучно розмістити на столі секретаря, а також на підвіконнях у фірмах що працюють з жінками – салонах краси, перукарнях, фітнес-студіях, студіях загару тощо.

2. Дизайн навчальних закладів

Кожен тип навчального закладу має свої особливості в проектуванні прилеглих територій, що обумовлюється різним віком учнів.

Окрім того усі навчальні заклади можна поділити на дві великі групи:

1. навчально-виховні заклади тимчасового перебування дітей;
2. навчально-виховні заклади цілодобового перебування дітей.

Території навчально-виховних закладів цілодобового перебування дітей повинні мати більші площі територій та більшу кількість будівель на території (спальні корпуси, їдальні, навчальні корпуси, медичні корпуси за потребою). Окрім того, на території навчально-виховного комплексу цілодобового перебування дітей обов'язково повинні розміщуватися 2-3 спортивні майданчики, парк для прогулянок та відпочинку, що надає можливість відновити психологічний комфорт учнів та дати змогу хоча б тимчасово залишатися на одинці.

У спеціалізованих школах та комплексах розміщують додаткові майданчики та споруди відповідно до профілю. У спортивних закладах – стадіони, басейни, більшу кількість спортивних майданчиків, окремі спортивні корпуси. У спеціалізованих школах біологічного, екологічного та

ФІТОДИЗАЙН

географічного профілів розміщують дослідні ділянки для метеорологічних, астрономічних та біологічних спостережень. Дослідні поля, ділянки, майданчики для рослинності, зоопарки та «живі куточки» для тварин та птахів, акваріуми, тераріуми, флораріуму, зимові сади та ін..

Планування та озеленення ділянок біля дитячих ясел-садочків обумовлюється в основному режимом дня дітей і графіком їх перебування на відкритому повітрі. Спеціальними дослідженнями встановлено, що знаходячись у такому закладі діти на відкритому просторі проводять взимку 33% часу, восени та навесні – 48% часу, влітку – 90% часу. В залежності від встановленого рас порядку вони витрачають на рухомі ігри 16% часу, на вивчення природи – 8%, харчування 11%, сон 22%, особисту гігієну – 16%, спокійні заняття – 27% часу.

Цільове призначення зелених насаджень на цій території обумовлюється функціями майданчиків та споруд, а також характером використання ділянки в педагогічних цілях. За допомогою насаджень на ділянці ясла-садочок створюється найбільш сприятливі мікрокліматичні та санітарно-гігієнічні умови; ряди рослин ізолюють різні майданчики й споруди одна від одної, крім того насадження використовують у якості наочного матеріалу для ознайомлення з рослинами місцевості.

Шумозахисні зелені насадження по периметру шкільної садиби рекомендують створювати у межах 10-15 метрів завширшки.

Асортимент деревних рослин для територій навчальних закладів:

Береза – очищує повітря

В'яз – має розлогу крону

Верба козяча

Гірकोкаштан звичайний

Клен гостролистий – швидко росте

Липа дрібнолиста – має приємний аромат

Горобина звичайна – декоративна протягом тривалого часу

в т.ч. взимку

Дуб звичайний – має густу крону та довговічний

Діти краще сприймають низькорослі, щільно розміщені рослини. Доцільно поєднувати різні декоративні форми та сорти чагарників. Перелік видів чагарників, придатних до застосування у навчальних закладах: спірея, чубушник, бузок, вейгела.

ФІТОДИЗАЙН

Можна використати в'юнкі рослини, як деревні (клематиси, жимолость вюнка, віно град п'ятилисточковий, кампсис), так і однорічні.

З хвойних рослин рекомендується використовувати різні види ялиця, туя, ялівець, сосна, ялина.

З однорічників використовують настурції, календули, айстри, тагетіси, резеду, ромашку, сальвію, портулак, іпомею. З дворічників – маргаритка, віола, незабудка, мальва. Багаторічники: астильба, айстра, геленіум, рудбекія, піони, дзвіночки, флокси.

Декоративнолистяні рослини: хоста, резуха, бадан, гіпсофіла.

Не можна використовувати: ялівець козацький (отруйний), тис, бузина, вовче ягідник, барбарис, глід, рози, аконіт, наперстянку, безвременник, конвалію, лютики, молочаї, борщевики та ін.

Можливо створювати тематичні ділянки – ранньоквітучі рослини, рослини занесені до Червоної книги, екзотичні рослини, інтродуковані, аборигенні рослини.

3. Дизайн медичних установ

Лікарні повинні розташовуватися на відокремлених огорожених ділянках. Поблизу них не повинні розташовуватися промислові підприємства, залізничні шляхи, аеродроми, швидкісні автомагістралі та інші джерела забруднення оточуючого середовища та шуму.

Лікарні класифікують на багатопрофільні та спеціалізовані. Багатопрофільні розміщують у межах житлових територій, спеціалізовані з довгим терміном перебування – у приміській зоні у сприятливих природно-ландшафтних умовах, що є додатковим лікувальним фактором. До спеціалізованих лікарень відносять психіатричні, туберкульозні, інфекційні, онкологічні, лікарні відновлювальної терапії та інші.

Загальні вимоги до організації простору лікарень:

- забезпечення чистоти повітря;
- створення звукового повітря;
- озеленення та благоустрій майданчиків для сонячних та повітряних ван, лікувальної фізкультури;
- організація теренкурів для дозованих прогулянок пішки на території парку лікарні;
- створення оптимального мікроклімату;

ФІТОДИЗАЙН

- іонізація повітря за рахунок насаджень або штучних водних споруд;
- використання фітонцидних властивостей рослин;
- ароматизація повітря;
- збагачення архітектурного вигляду за рахунок декоративних рослин та вертикального озеленення;
- розділення за допомогою насаджень територій на ділянки та маскування господарської частини.

Від вулиці лікарні повинна відмежовувати смуга завширшки 20-30 м. В'їзди до лікувальних та господарських корпусів повинні бути окремими. Кожен лікувальний корпус повинен мати на своїй ділянці майданчики спокійного відпочинку, аерарії, солярії, доріжки для прогулянок, лікувальні теренкури.

Лікарняний парк рекомендують розміщувати з південного боку від корпусів, таким чином, щоб усі виходи, окрім виходів до парку були розташовані на північ. Парк повинен займати 60% території. Він призначений для ландшафтотерапії, терапії рухом, естетотерапії, терапії різними видами праці.

У парку рекомендують виділити наступні підзони за їх функціональним призначенням:

- 1) маршрути для дозованих прогулянок пішки та теренкуру – 20%;
- 2) майданчики для аерогеліотерапії – 12%;
- 3) майданчики для відпочинку – 8%;
- 4) майданчики для фітотерапії – 14%;
- 5) майданчики для сна та відпочинку на відкритому просторі та відкриті тераси для лежачих хворих – 6%;
- 6) спортивні майданчики для лікувальної гімнастики та вправ – 40%.

В інфекційних лікарнях створюється декілька озелених ділянок за кількістю відділень. У дитячих лікарнях майданчики для ігор, відпочинку та лікувальної фізкультури диференціюють за віковою ознакою. У туберкульозних лікарнях збільшується відсоток площі для перебування та сна на відкритому просторі, для соляріїв та аераріїв. У лікарнях кардіологічного профілю та лікарнях відновлювальної терапії прокладають додаткові доріжки для дозованих прогулянок пішки.

Психоневрологічні лікарні принципово відрізняються від лікарень усіх інших типів. Раніше вони планувалися за принципом ізоляваності, зараз – за принципом залучення хворих до соціокультурного життя суспільства. На їх території

ФІТОДИЗАЙН

розміщують ділянки для лікувальної фізкультури, терапії працею, культуротерапії. Паркова зона складає 55-60% території та включає ділянки для праці та культурно-масових заходів соціотерапевтичного спрямування.

При проектуванні обладнання та елементів благоустрою слід враховувати:

- травмобезпеку – відсутність гострих кутів, виступів, надійність, доступність та простоту використання, не повинні використовуватися легкоруйнуючі матеріали;
- кольоровоекологічний комфорт – не повинні використовуватися негативні сполучення кольорів – контрасти – синій – жовтий, червоний – зелений. Перевага віддається світлим теплим кольорам;
- відповідність розмірів та форм, масштабність – виключається використання хаотичних нагромаджень, монотонні монотипові повторювані елементи, відсутність системи планування у розміщенні обладнання.

Асортимент рослин, що застосовують на територіях лікувальних закладів.

Захисні озеленені смуги на території лікарень:

- навколо території лікарні не менш ніж 10 м шириною, з низких чагарників у поєднанні з окремими високими деревами або двоярусні дерево-чагарникові смуги з розривами кожні 15-20 м для поліпшення аерації;
- з боку постійного вітру – шириною не менш ніж 15 м з посадок з щільною кроною;
- для ізоляції моргу та під'їзні шляхи до нього від воріт – двоярусна посадка невисоких дерев з щільної кроною та високого живоплоту;
- для відокремлення дитячих майданчиків – рядові посадки чагарників або міксбордери з багаторічників;
- для ізоляції ділянок інфекційних лікарень – щільні, у вигляді шпалер, живоплотів, з рослин що добре формуються.

Кліматотерапія – комплексне застосування аеро-, геліо-, фізіо та іонотерапії.

Сільвотерапія – лікування за активним використанням лікарських властивостей рослин. Вплив створюється формою крони, структурою та забарвленням листя, квітів, плодів, ароматом та шелестом листя. Виділяють два типи лікування – стимулююче та заспокійливе. Окрім використання окремих порід лікувальний ефект досягається композиційними рішеннями:

ФІТОДИЗАЙН

- посилення циркуляції крові та поліпшення обміну речовин – створення боскетів з різних видів сосни (звичайної, веймутової, чорної).

- Тренування серцевої діяльності – алея з одного боку від доріжки, що створює затінок та затишок з дерев або чагарників (липа дрібнолиста або клен гостролистий у поєднанні з бересклетом та калиною) та відкритого простору галявин з іншого боку алеї;

- Доріжки для повільних прогулянок та відпочинку – створення комфорту за допомогою алеї з дерев з широкою розлогою парасолькоподібною кроною та щільних чагарників (дуб черешчатий у поєднанні з лісовим горіхом);

- Прибирання нервової напруги – масив з дерев та чагарників (клен несправжньооплатановий, гіркокаштан звичайний, слива домашня, черемха звичайна, бірючина звичайна – загальний м'який темно-зелений тон листків, що розсіюють різкість прямого освітлення, що грає захисну роль по відношенню до стомлених очей;

- Відпочинок, що сприяє гальмуванню реакцій нервової системи на зовнішні подразники – лави щільно оточені деревами та чагарниками (клен Гінкала, чубушник венечний).

Багато рослин виділяють фітонциди – летючі речовини, що мають протимікробну дію. Найбільші фітонцидні властивості мають: туя західна, робінія псевдоакація (біла акація), ялина блакитна, верба плакуча, клен гостролистий, сосна звичайна. Деякі дерева та чагарники можуть негативно впливати на хворих. Пилок лену ясенелистого, тополі тремтячої мають алергенні властивості та може викликати подразнення дихальних шляхів. Видовий склад дерев, чагарників, квітів, прийоми посадок, характер та щільність озеленення, види композицій, кольорові сполучення повинні бути організовані з урахуванням спеціалізації лікарні.

На території лікарень кардіологічного профілю обмежується використання хвойних рослин. На території туберкульозних лікарень широко застосовується хвойні насадження, що мають більшу фітонцидність та позитивно впливають на органи дихання. На території психіатричних лікарень створюється плодовий сад та город для праці хворих. При формуванні паркових пейзажів враховуються створення груп з дерев та чагарників, що стимулюють та гальмують організм людини. На території парку розміщують майданчики для відпочинку окремо для чоловіків та жінок.

ФІТОДИЗАЙН

На території багатопрофільних лікарень використовуються усе різноманітних сільвотерапевтичних факторів:

- масив дерев та чагарників з гостро верхівкових хвойних порід (ялини звичайної та сербської, ялиці сибірської, колоноподібних форм ялівцю звичайного та віргінського, які створюють абриси) – впливають як позитивний подразник зорового сприйняття, сприяють підвищеного настрою;
- група хвойних дерев з колоноподібною формою кроною (сосна кедрова європейська колоноподібні, туя західна колоноподібна) – пожвавляє сприйняття, зменшує одноматність, стимулює;
- боскет з дерев та чагарників (клен польовий, жимолость синя, ясень пенсильванській, бузина чорна) – мають м'які округлі формою знімають напругу.